

Tampereen **20** *Vuotta*
KAUPUNKISEUTU

Hallitusten työpajasyötteistä kohti strategian muotoilua ja sanoitusta

Yleisiä huomioita työapajasta

- Strategiapaja oli tuloksellinen – hyvä tunnelma, osallistuminen ja ennakoivaltautuminen onnistuivat. Seutuyhteistyöstä jäi positiivinen kuva päättäjille.
- Strategian syötteissä heijastui tämän hetken tilanne, epävarmuus taloudesta ja turvallisuudesta – > katse perusasioihin.
- Syötteissä on paljon kertausta ja toistoa Vehreä metropolimme –strategiaan, mutta pienesti myös kokonaan uutta sisältöä.
- Strategian tarinallisuus hahmottui vaikeasti, erityisesti uusille päättäjille. Konkretian tarve korostui.
- Sisällöistä vehreys, vastuullisuus ja kestävyysteemat jäivät ahtaalle.
- Metropoli-käsite oli omaksuttu.

Visiosta: Vehreä metropolimme

Yhteenveto: Visio koetaan pääosin edelleen ajankohtaiseksi ja toimivaksi, ei tarve täydelliseen uudistamiseen. Terävyyttä ja kunnianhimoa toivotaan lisää. Sukupolvia yhdistävä kestävä siirtymä ja vehreys kaipaavat selostamista.

Näkemyshätäläisyyksiä:

- Metropoliajattelu koetaan tavoittelemisen arvoisena kuvaamaan kasvua, rohkeutta ja kansainvälistymistä.
- Yhteistyö ja yhteisvastuu nähdään vahvuutena, jonka merkitys kasvaa.
- Kasvu on elinehto, mutta hallittuna ja kestäväenä.
- Elinvoima, osaaminen, työpaikat ja yritykset nousevat vahvasti esiin.
- Hyvinvointi, asukkaat ja ihmislähtöistä otetta toivotaan lisää
- Kestävyys ja ilmastonmuutos yhteisenä haasteena olennainen osa visiota.

Näkemyseroja:

- "Vehreä"-termiä pidetään erottautuvana, ajankohtaisena ja identiteettiä vahvistavana – toisaalta epämääräisenä, kliseisenä ja toissijaisena. Vehreys ja metropoli nähdään keskenään ristiriitaisina.
- Kansainvälisyys nähdään kasvun ajurina – toisaalta sen merkitystä kyseenalaistetaan
- Tamperetta seudun "veturina" pidetään luontevana –toisaalta seudun kokonaisuutta korostetaan.
- Kasvun ja hyvinvoinnin yhteensovittamisessa haasteita. Talouskasvun ja kilpailukyvyyn merkitystä korostetaan – toisaalta ihmisten, turvallisuuden ja luonnon hyvinvointi nähdään ensisijaisena.

Strategian kärki: Lumoava arki

- **Turvallisuus** korostuu. Se ymmärretään laajasti sisäisenä ja ulkoisena turvallisuutena, myös sosiaalisena ja psykologisena turvallisuutena. Arkea vakauttavana ja ennakoitavana tekijänä.
- **Työpaikkojen** ja elinkeinojen rooli arjessa tärkeää, joka puuttuu teeman alta.
- Tarve palata ”lumoavasta arjesta ” **perusasioihin**, kuten sujuvuuteen, toimivuuteen, turvallisuuteen
- Eriarvoistuminen ja sen ehkäisy osaksi turvallista arkea
- Asukasosallisuuden ja yhteisöllisyyden lisää painotusta
- Lasten, nuorten ja senioreiden äänen kuulumisesta kannetaan huolta
- Seudullinen yhteistyö ja kuntarajojen ylittäminen välttämätöntä palvelujen ja arjen toimivuudessa
- Asumisen monimuotoisuus ja -paikkaisuus kehitettävä vahvuus (kaupunki–maaseutu–kylät)
- Sujuvaa liikkuminen kaikilla kulkumuodoilla (joukkoliikenne, kävely, pyöräily, auto) on arjen toimivuutta
- Palveluiden saavutettavuus asukaskokemuksen vahvistamisessa tärkeää.
- Luonnon merkitystä asukkaiden hyvinvoinnissa, liikkumisessa ja virkistyksessä huomioitava.
- Järjestöt/3. sektori hyvinvoinnin edistämässä paremmin huomioon

Strategian kärki: Fiksu kasvu

- **Työllisyys ja työpaikkojen** merkitys kriittistä tulevaisuudelle.
- Kasvu taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästi yhteensovittettava. **Kasvun ja kestävyysliitto!**
- Uudet seudulle sijoittuvat **teknologiat ja toimialat** nähdään tulevaisuuden kasvun ajureina.
- Turvallisuusympäristö korostaa **perusinfrastruktuurin** (energia, sähköverkot) vahvistamista kasvussa ja huoltovarmuudessa. Infrastruktuuria vahvistettava ennakoivasti.
- Elinkeinopolitiikan seudullisuutta ja kuntarajojen ylittämistä yritysten sijoittumisessa, kaavoituksessa ja luvituksessa edistettävä.
- Liikenneyhteydet nähdään kasvun selkärankana ja raideliikenteen ja joukkoliikenteen laajentamista pidetään välttämättömänä. Autoiluetäisyydet kehyskunnissa tunnistettava.
- Tärkeää myös osaavan työvoiman saatavuus, koulutuksen ja työelämän kohtaanto sekä ennakointi.
- Monikulttuurisuutta ja maahanmuuttoa kyseenalaistetaan työllisyyden, koulutuksen ja veropohjan näkökulmista.

Strategian kärki: Maailmalle auki

- Kärki on tärkeä, monisuuntainen ja tarvitsee **konkretisointia ja aktiivisempaa otetta**
- Vetovoiman lisäksi huomiota pitovoima, arkeen ja työpaikkoihin liittyvät asiat
- Juurtumisessa tärkeää kotouttaminen ja kielitaito, puolisoiden ja perheiden palvelut.
- Kansainvälisyyden **hyötyjen ja vastuiden** toivotaan jakaantuvan tasaisemmin seudulla
- Saavutettavuus nähdään kilpailutekijä, kv-yhteyksissä lentoliikenteen (Tampere-Pirkkala) ja raideliikenteen (Tampere-HEL) jännite
- Työperäisen maahanmuuton keskeisyydelle kannatusta ja huolta.
- Yliopiston rooli kansainvälisyydessä ja kasvussa huomioitava, ja näyttävä koko seudulla.
- Matkailussa on yhteistyön potentiaalia
- Katse Suomen ulkopuolelle, benchmarking

Kysymyksiä:

- Voidaanko strategia laatia metropoli-vision päälle sitä tarkentaen ja uudelleen sanoittaen.
- Voidaanko pitäytytään kolmessa kärjessä sanoitusta uudistamalla, esim.
 1. Asukkaille turvallinen ja seudullinen arki
 2. Yrityksille elinvoimainen ja ennakoitava toimintaympäristö
 3. Maailmalle kutsuva ja kansainvälinen seutu
- Tuleeko tarinallisuudesta siirtyä konkreettisempaan tavoiteasetteluun, jotka ohjaa toteuttamista selkeämmin?
- Tulisiko strategian rakennetta muuttaa vai tehdäänkö jatkossakin toteutusohjelma erikseen?
- Muuta mielessä?

Tampereen **20** *Vuotta*
KAUPUNKISEUTU

Vehreä metropolimme – strategia

Visio 2040

Vehreä metro- polimme

Meitä on Tampereen kaupunkiseudulla lähes puoli miljoonaa asukasta. Olemme kansainvälinen.

Seutumme on kahdeksan kunnan muodostama ja vehreyttä korostava metropoli.

Olemme onnistuneesti toteuttaneet sukupolvia yhdistävän kestävän siirtymän.

Menestymme yhdessä paremmin lumoavan arjen, fiksun kasvun ja kansainvälisen kaupunkiseudun rakentamisessa.

Lumoava arki – asukkaille läheinen

Kaupunkiseudun erilaisissa asuinympäristöissä voi elää omannäköistä kestäväää elämää kaupungin tai maaseudun yhteisöissä. Täällä on rento ilmapiiri, kansainvälisen tason tapahtumatarjonta sekä maaseudun monet mahdollisuudet aivan lähellä. Asuntopolitiikassa painotetaan laatua, kohtuuhintaisuutta ja yhteisvastuullisuutta. Eriytymisen ehkäisy on yhteinen tehtävämme.

Kaupunkiseudulla liikutaan sujuvasti ja liikkuminen muuttuu yhä kestävämmäksi. Raitiotie, lähijunaliikenne ja pyöräliikenteen valtaväylät yhdistävät kaupunkiseudun. Arjesta tulee elämyksellistä, kun kaikessa suunnittelussa huomioidaan enemmän upean luonnon läsnäolo ja katuvihreä.

Kaupunkiseudulla panostetaan lapsiystävällisyyteen sekä kasvatus-, koulutus- ja elinvoimatehtäviin. Kunnat tuottavat asukkaille hyvinvointia koko palvelukirjolla kulttuurista katujen kunnossapitoon. Palvelujen yhteentoimivuutta ja digitaalisuutta lisätään seudullisesti. Kaupunkiseutu on aktiivinen kumppanuuden muotoutumisessa hyvinvointialueiden kanssa.

Lasten ja nuorten, aikuisten ja senioreiden ääni kuuluu yhdenvertaisemmin ja vaikuttavammin. Uudet osallistumisen tavat helpottavat ja innostavat. Asukkaiden yhteenkuuluvuutta ruokitaan, ja suurenakin kaupunkiseutu tuntuu kaikille läheiseltä. Asukkaat sitoutuvat kotiseutuunsa ja asukaskokemus vahvistuu.

Fiksu kasvu – reilu ja rajaton rakenne

Kasvamme resurssiviisaasti ja tähtäämme hiilineutraalisuuteen. Eheä yhdyskuntarakenne tuo palvelut, työpaikat ja kodit lähelle toisiaan ja lisää asukkaiden kohtaamista. Tilaa jätetään myös seudullisille viherverkoille ja virkistykselle. Vahva rakenne lisää infrastruktuuriimme kestävyyttä.

Uudet alueet nousevat joukkoliikenteen äärelle. Kaupungistumme lisää ja tasapainoisesti. Vuonna 2040 meitä on jo 480 000 asukasta.

Elinkeinopolitiikan kärjet määritellään seudullisessa elinkeinostrategiassa. Kestävä yritystoiminta ja luonnonvarojen kulutuksen hillintä koetaan tärkeäksi, ja uutta liiketoimintaa tulee muun muassa kiertotalouteen. Kaupunkiseudulle syntyy uusia palveluja ja kestävää kulutusta. Teollisuus uudistuu ja sen hiilikädenjälki vahvistuu.

Seudullinen elinkeinopolitiikka näkyy yritysten ja työpaikkojen lisääntymisenä ja työpaikkaomavaraisuuden kasvuna. Työpaikat koetaan seudun yhteisiksi ja niiden syntyä tuetaan yhteisin ratkaisuin. Rajaton toimintatapamme lisää kilpailukykyä.

Koulutuksen tarjoajat ja työnantajat toimivat tiiviissä yhteistyössä. Osaava työvoima täyttää työpaikkojen tarpeet paremmin, ja ns. kohtaantongelma pienenee.

Kullekin yritykselle löytyy kaupunkiseudulta tarpeita vastaava tila, tontti tai toimintaympäristö. Siihen varaudutaan etukäteen seudullisella tonttisuunnittelulla. Sopivat sijainnit tunnistetaan niin palveluyrityksille, startupeille kuin tilaa vieville yrityksille. Yritysten ja investointien houkuttelussa kaupunkiseutu toimii rajattomasti.

Maailmalle auki – kansainvälistynyt alue

Tampereen kaupunkiseutu on jo nyt kansainvälinen. Menestyminen edellyttää kuitenkin kansainvälistymisen vahvistumista. Näymme enemmän maailmalla ja maailma näkyy enemmän kaupunkiseudulla. Lisäämme myös varautumista kansainvälisen toimintaympäristön tuomiin haasteisiin.

Saavutettavuus on tärkeää, siihen panostamme. Tampereen seudun ja pääkaupunkiseudun kytkeytyminen nopealla junayhteydellä yhdistää 2 miljoonaa asukasta ja lähentää alueita. Jatkamme myös lentoliikenteen kehittämistä ja varmistamme paikan maailman lentokartalla.

Kaupunkiseutu on kokoaan suurempi toimija kansainvälisissä verkostoissa. Toimimme maailmalla meille tärkeiden asioiden edistämiseksi mm. kestävän liikkumisen, älykkään kaupungin ja teollisen valmistuksen teemoissa. Tämä näkyy mm. EU-rahaman hyödyntämisenä.

12.2.2026 13

Monikulttuurisuus tulee jatkossa enemmän arkeemme. Työpaikat, koulut ja tapahtumat kansainvälistyvät. Kunnat lisäävät yhdessä palveluiden monikielisyyttä ja auttavat vieraskielisten kotoutumista. Täällä kaikki voivat elää turvallisesti.

Työpaikkojen kasvun ja työvoiman vähenemisen vuoksi tarvitsemme kansainvälistä työvoimaa. Kun kehitämme kansainvälistä rekrytointia ja kv-opiskelumahdollisuuksia, tänne hakeudutaan kauempaakin ja jäädään työskentelemään. Väestön monimuotoisuus auttaa meitä myös menestymään maailmalla.

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Koonti kuntien strategioista

Yhteinen ydinteema strategioissa on asukkaiden hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja kestävän kasvun edistäminen – yhdessä tehden, vastuullisesti ja tulevaisuuteen katsoen.

Laadukkaat palvelut ja elinympäristö

Panostus varhaiskasvatukseen, opetukseen, vapaa-aikaan ja turvalliseen arkeen.

Vetovoima ja pitovoima

Kunnat tavoittelevat houkuttelevuutta asuin-, yritys- ja vierailupaikkana.

Osallistava ja avoin toimintakulttuuri

Päätöksenteon avoimuus ja kuntalaisten osallistaminen ovat keskiössä.

Kestävä kasvu ja talous

Strategioissa painotetaan kestävä kehitystä, talouden tasapainoa ja ilmastotyötä.

Hyvinvointi ja yhteisöllisyys

Kaikki kunnat korostavat asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Tekoälyn tekemä yhteenveto Tampereen, Nokian, Lempäälän, Ylöjärven ja Vesilahden strategioista.

Yhteenvedosta puuttuvat Kangasalan, Pirkkalan ja Oriveden strategiat, jotka ovat vielä valmistelussa.